

Cuprins

Abrevieri.....	27
Tema I. ACTUL JURIDIC CIVIL.....	29
Capitolul I. Noțiunea și clasificarea actelor juridice civile	29
§1. Noțiune	29
§2. Clasificarea actelor juridice civile.....	30
2.1. Acte juridice civile unilaterale, bilaterale și plurilaterale	30
2.2. Acte juridice cu titlu oneros și acte juridice cu titlu gratuit	32
2.3. Acte juridice consensuale, solemne și reale.....	33
2.4. Acte juridice civile patrimoniale și acte juridice civile nepatrimoniale.....	34
2.5. Acte juridice civile de conservare, de administrare, și de dispoziție	34
2.6. Acte juridice civile comutative și acte juridice civile aleatorii	35
2.7. Acte juridice civile instantanee și acte juridice civile cu executare succesivă	35
2.8. Acte juridice civile strict personale și acte juridice civile care pot fi încheiate prin reprezentare	36
2.9. Acte juridice civile constitutive, translativă și declarative	36
2.10. Acte juridice civile principale și acte juridice civile accesorii.....	37
2.11. Acte juridice civile numite, acte juridice civile nenumite	37
2.12. Acte juridice civile cauzale și acte juridice civile abstracte.....	38
2.13. Acte juridice civile subiective și acte juridice condiție	38
2.14. Acte juridice civile pure și simple și acte juridice civile afectate de modalități	38
2.15. Acte juridice între vii și acte juridice pentru cauză de moarte.....	38
§3. Principiul libertății încheierii actului juridic civil.....	39
3.1. Noțiune	39
3.2. Evoluție	39
3.3. Limitele libertății încheierii actelor juridice.....	42
§4. Principiul voinței reale.....	44
Capitolul II. Condițiile de validitate a actului juridic civil	46
<i>Secțiunea I. Noțiune și clasificare</i>	<i>46</i>
§1. Noțiune	46
§2. Clasificare.....	46
<i>Secțiunea a II-a. Capacitatea de a încheia actul juridic civil</i>	<i>47</i>
§1. Noțiune	47
§2. Regula capacității.....	47
<i>Secțiunea a III-a. Consimțământul</i>	<i>49</i>
§1. Noțiune și accepțiuni	49
§2. Condițiile consimțământului	49
§3. Viciile consimțământului	51
3.1. Eroarea	52
3.1.1. Noțiune	52

3.1.2. Clasificarea erorii	52
3.1.3. Cazurile legale de eroare esențială	54
3.1.4. Condițiile erorii esențiale	55
3.1.5. Proba erorii esențiale	56
3.1.6. Sancțiunea erorii esențiale	56
3.1.7. Eroarea privind propria prestație	56
3.1.8. Eroarea nescuzabilă	56
3.1.9. Eroarea de calcul	57
3.1.10. Invocarea erorii cu bună-credință	57
3.2. Dolul	57
3.2.1. Noțiune	57
3.2.2. Structura dolului	58
3.2.3. Clasificarea dolului	58
3.2.4. Condițiile dolului	59
3.2.5. Proba dolului	60
3.2.6. Sancțiunea dolului	60
3.3. Violența (<i>metus</i>)	60
3.3.1. Noțiune	60
3.3.2. Clasificarea violenței	61
3.3.3. Condițiile violenței	62
3.3.3.1. Elementul material al violenței. Amenințarea	62
3.3.3.2. Gravitatea temerii	64
3.3.3.3. Obiectul amenințării	65
3.3.3.4. Caracterul injust al amenințării	67
3.3.4. Temerea reverențiară	68
3.3.5. Starea de necesitate, o nouă formă de violență	68
3.3.6. Observații privind reglementarea stării de necesitate	69
3.3.7. Proba violenței	72
3.3.8. Sancțiune	72
3.3.9. Daune-interese	73
3.4. Leziunea	74
3.4.1. Noțiune	74
3.4.2. Trăsăturile leziunii reglementate de actualul Cod civil	76
3.4.3. Sancțiunea leziunii	77
<i>Secțiunea a IV-a. Obiectul actului juridic civil</i>	78
§1. Noțiune și evoluție	78
§2. Reglementare	81
§3. Condiții	82
<i>Secțiunea a V-a. Cauza actului juridic civil</i>	87
§1. Noțiune și evoluție	87
§2. Condițiile cauzei	88
§3. Proba cauzei	91
§4. Sancțiunea cauzei	91
<i>Secțiunea a VI-a. Forma actului juridic civil</i>	91
§1. Noțiune	91
§2. Principiul consensualismului	91

2.1. Forma cerută ad validitatem	92
2.1.1. Definiție.....	92
2.1.2. Condiții.....	92
2.2. Forma cerută ad probationem.....	93
2.2.1. Definiție.....	93
2.2.2. Domeniu de aplicare	93
2.2.3. Sancțiunea	93
2.3. Forma cerută pentru opozabilitate	93
2.3.1. Definiție.....	93
2.3.2. Sancțiunea	93
Capitolul III. Efectele actului juridic civil.....	94
<i>Secțiunea I. Identificare.....</i>	<i>94</i>
§1. Noțiune	94
§2. Enumerare	94
2.1. Principiul forței obligatorii a actului juridic civil (<i>pacta sunt servanda</i>)	94
2.1.1. Noțiune	94
2.1.2. Fundament.....	94
2.1.3. Consecințele forței obligatorii a actului juridic civil.....	96
2.1.4. Excepții de la principiul pacta sunt servanda	97
2.2. Irevocabilitatea actului juridic civil	97
2.2.1. Noțiune	97
2.2.2. Excepții de la principiul irevocabilității actului juridic civil.....	97
2.3. Principiul relativității efectelor actului juridic (<i>res inter alios acta, aliis neque nocere, neque prodesse potest</i>)	98
2.3.1. Noțiune	98
2.3.2. Efectele și opozabilitatea actului juridic civil.....	98
2.3.3. Excepțiile de la principiul relativității efectelor actului juridic civil	99
2.3.3.1. Excepțiile aparente	99
2.3.3.1.1. Avânzii-cauză	99
2.3.3.1.2. Promisiunea faptei altuia (convenția de porte-fort)	101
2.3.3.1.3. Reprezentarea.....	102
2.3.3.1.4. Contractul colectiv de muncă.....	103
2.3.3.1.5. Acțiunile directe	103
2.3.3.2. Excepții reale de la principiul relativității efectelor actului juridic.	
Stipulația pentru altul (contractul în favoarea unei terțe persoane).....	103
2.3.3.2.1. Noțiune.....	103
2.3.3.2.2. Condițiile stipulației pentru altul.....	104
2.3.3.2.3. Natura juridică a stipulației pentru altul	105
2.3.3.2.4. Efectele stipulației pentru altul.....	105
2.3.4. Excepții de la opozabilitatea actului juridic civil. Simulația	106
2.3.4.1. Noțiune	106
2.3.4.2. Condițiile simulației	106
2.3.4.3. Formele simulației.....	106
2.3.4.4. Efectele simulației.....	107
2.3.4.5. Acțiunea în simulație.....	107
2.3.4.6. Proba simulației	108

Capitolul IV. Nulitatea actului juridic civil	109
<i>Secțiunea I. Considerații generale</i>	109
§1. Noțiune	109
§2. Funcțiile nulității	109
§3. Evoluția concepției despre nulitate	110
§4. Clasificarea nulității contractului	112
4.1. Interesul clasificării nulităților	112
4.2. Nulitatea absolută și nulitatea relativă	112
4.3. Nulitate parțială și nulitate totală	113
4.4. Nulitate expresă și nulitate virtuală	114
4.5. Nulitate de fond și nulitate de formă	114
4.6. Nulitate amiabilă, nulitate judiciară și nulitate de drept	114
§5. Delimitarea nulității față de alte sancțiuni de drept civil	115
5.1. Interesul delimitării	115
5.2. Nulitatea și rezoluțiunea	116
5.3. Nulitatea și rezilierea	116
5.4. Nulitatea și revocarea	117
5.5. Nulitatea și reducățiunea	118
5.6. Nulitatea și inopozabilitatea	118
5.7. Nulitatea și caducitatea	118
5.8. Nulitatea și inexistența actului juridic civil	119
<i>Secțiunea a II-a. Cauzele de nulitate</i>	120
§1. Cauzele de nulitate absolută	120
§2. Cauzele de nulitate relativă	121
<i>Secțiunea a III-a. Regimul juridic al nulității</i>	121
§1. Noțiune	121
§2. Regimul juridic al nulității absolute	121
§3. Regimul juridic al nulității relative	122
<i>Secțiunea a IV-a. Efectele nulității actului juridic civil</i>	124
§1. Noțiune	124
§2. Principiul retroactivității efectelor nulității actului juridic civil	124
2.1. Noțiune	124
2.2. Excepțiile de la principiul retroactivității	124
§3. Principiul restabilirii situației anterioare (<i>restitutio in integrum</i>)	125
3.1. Noțiune	125
3.2. Excepții	126
§4. Principiul anulării actului subsecvent ca urmare a anulării actului inițial (<i>resoluto iure dantis resolvitur ius accipientis</i>)	127
4.1. Noțiune	127
4.2. Excepții	127
§5. Excepții ale principiului <i>quod nullum est nullum producit efectum</i>	128
5.1. Justificarea excepțiilor	128
5.2. Conversiunea actului juridic civil	128
5.3. Principiul aparenței de drept (<i>error communis facit ius</i>)	129
5.4. Principiul răspunderii civile delictuale	129

Tema II. PERSOANA FIZICĂ	130
<i>Secțiunea I. Capacitatea persoanei fizice: capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu</i>	<i>130</i>
§1. Capacitatea de folosință a persoanei fizice	130
1. Noțiunea și trăsături juridice ale capacității de folosință	130
2. Începutul capacității de folosință.....	131
3. Conținutul capacității de folosință.....	131
4. Îngrădirile capacității de folosință	132
4.1. Îngrădiri cu caracter de sancțiune	132
4.2. Îngrădiri cu caracter de protecție	132
5. Încetarea capacității de folosință a persoanei fizice.....	133
5.1. Declararea judecătorească a morții persoanei fizice.....	134
5.2. Anularea hotărârii judecătorești de declarare a morții.....	134
5.3. Comorienții	135
§2. Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice	135
6. Noțiune și caractere juridice	135
7. Lipsa capacității de exercițiu a persoanei fizice	135
8. Capacitate de exercițiu restrânsă.....	136
9. Capacitatea anticipată de exercițiu	136
10. Capacitatea de exercițiu deplină	136
11. Încetarea capacității de exercițiu	137
<i>Secțiunea a II-a. Ocrotirea persoanei fizice</i>	<i>137</i>
§1. Ocrotirea minorului	137
1. Ocrotirea părintească – noțiune și principiile ocrotirii părintești	137
2. Conținutul și exercitarea ocrotirii părintești	137
3. Răspunderea părinților	138
§2. Tutela minorului	139
4. Noțiunea, caracterele juridice și principiile tutelei	139
5. Deschiderea tutelei	140
6. Numirea tutorelui	140
7. Consiliul de familie	141
8. Conținutul ocrotirii prin tutelă	142
9. Controlul exercitării tutelei	143
10. Încetarea tutelei	144
§3. Curatela specială a minorului.....	144
11. Noțiune, instituire, exercitare	144
§4. Ocrotirea bolnavului psihic prin interdicția judecătorească	144
12. Noțiune	144
13. Condițiile punerii sub interdicție.....	145
14. Procedura punerii sub interdicție.....	145
15. Efectele punerii sub interdicție judecătorească.....	146
16. Ridicarea și încetarea interdicției judecătorești	147
§5. Ocrotirea persoanei fizice prin curatelă.....	147
17. Definiția și cazurile de instituire a curatelei.....	147
18. Numirea curatorului	148
19. Încetarea curatelei	148

<i>Secțiunea a III-a. Identificarea persoanei fizice</i>	148
1. Introducere	148
§1. Numele persoanei fizice	149
2. Definiție, conținut și caractere juridice	149
3. Numele de familie propriu-zis	150
4. Schimbarea numelui pe cale administrativă	151
5. Retranscrierea numelui de familie	151
6. Pseudonimul	152
7. Porecla.....	152
§2. Codul numeric personal	152
§3. Domiciliul persoanei fizice	152
8. Definiție, importanță și caractere juridice	152
9. Felurile domiciliului	153
9.1. Domiciliul de drept comun	153
9.2. Domiciliul legal.....	153
9.3. Domiciliul convențional	154
9.4. Domiciliul profesional.....	154
§4. Reședința persoanei fizice	155
<i>Secțiunea a IV-a. Starea civilă a persoanei fizice</i>	155
1. Noțiune și caractere juridice.....	155
§1. Conținutul stării civile	155
2. Filiația.....	155
3. Starea conjugală a persoanei fizice	157
4. Sexul.....	157
5. Cetățenia.....	157
6. Vârsta	157
§2. Izvoarele stării civile	157
7. Faptele de stare civilă	157
8. Actele de stare civilă.....	158
9. Hotărârea judecătorească	158
§3. Înregistrările de stare civilă	158
Tema III. PERSOANA JURIDICĂ	162
§1. Aspecte introductive	162
1. Noțiune și fundament.....	162
2. Elementele constitutive ale persoanei juridice.....	162
2.1. Organizare de sine stătătoare	162
2.2. Patrimoniul persoanei juridice	163
2.3. Scopul propriu.....	163
3. Clasificarea persoanelor juridice	163
§2. Înființarea persoanei juridice	164
§3. Capacitatea civilă a persoanei juridice	164
4. Capacitatea de folosință a persoanei juridice	164
5. Capacitatea de exercițiu a persoanei juridice	166
§4. Identificarea persoanei juridice	167
6. Denumirea persoanei juridice	168

7. Sediul persoanei juridice	168
8. Alte atribute de identificare a persoanei juridice	168
§5. Funcționarea persoanei juridice	169
9. Hotărârile organelor de conducere	169
10. Obligațiile membrilor organelor de conducere	169
11. Efectele actelor juridice emise de organele de administrare ale persoanei juridice	170
12. Răspunderea	170
§6. Reorganizarea persoanei juridice	171
13. Formele reorganizării persoanei juridice	171
14. Fuziunea persoanelor juridice	171
15. Divizarea persoanelor juridice	171
16. Transformarea persoanei juridice	172
17. Opoziția	172
§7. Încetarea persoanei juridice	172
18. Modalități	172
19. Dizolvarea persoanei juridice	172
20. Efectele dizolvării. Lichidarea persoanei juridice	174
Tema IV. PRESCRIPTIȚIA EXTINCTIVĂ ȘI DECĂDEREA	176
Capitolul 1. Capitolul I. Prescripția extinctivă	176
<i>Secțiunea I. Caracterizarea generală</i>	<i>176</i>
§1. Noțiune	176
§2. Fundament	177
§3. Funcții	178
§4. Natura juridică	179
§5. Invocarea prescripției extinctive	179
§6. Reguli aplicabile prescripției extinctive	180
<i>Secțiunea a II-a. Efectele prescripției extinctive</i>	<i>180</i>
§1. Noțiune	180
§2. Stingerea dreptului material la acțiune	181
§3. Consecințe juridice adiacente	181
§4. Supraviețuirea dreptului subiectiv	182
<i>Secțiunea a III-a. Domeniul prescripției extinctive</i>	<i>182</i>
§1. Noțiune	182
§2. Drepturile reale principale	182
§3. Drepturile reale accesorii	183
§4. Drepturile de creanță	183
§5. Drepturile nepatrimoniale	183
§6. Apărarea dreptului subiectiv pe calea excepției	183
§7. Acțiunea în constatare	184
§8. Acțiunea în repararea prejudiciilor morale	185
§9. Acțiunile mixte	185
§10. Dualitatea acțiunilor	185
§11. Prescripția acțiunilor de carte funciară	186
§12. Prescripția în materie succesorală	186

<i>Secțiunea a IV-a. Termenele prescripției extinctive</i>	188
§1. Noțiune și clasificare	188
§2. Termenul general de prescripție extintivă.....	188
§3. Termenele speciale de prescripție extintivă	188
<i>Secțiunea a V-a. Cursul prescripției extinctive</i>	189
§1. Începutul prescripției extinctive	189
§2. Reguli speciale privind începutul prescripției extinctive	189
<i>Secțiunea a VI-a. Suspendarea prescripției extinctive</i>	190
§1. Noțiune	190
§2. Cauzele generale de suspendare	190
§3. Cauze de suspendare în materie succesorală	191
§4. Alte cauze de suspendare	192
§5. Efectele suspendării	192
<i>Secțiunea a VII-a. Întreruperea prescripției extinctive</i>	192
§1. Noțiune	192
§2. Cauzele de întrerupere	193
§3. Efectele întreruperii	194
§4. Beneficiul întreruperii prescripției	194
§5. Repunerea în termen	194
5.1. Noțiune.	194
5.2. Termen	195
5.3. Cazuri speciale	195
5.4. Efectul repunerii în termen	195
<i>Secțiunea a VIII-a. Împlinirea prescripției extinctive</i>	196
§1. Noțiune	196
§2. Reguli de calcul a termenelor	196
 Capitolul II. Decăderea	197
§1. Noțiune și clasificare	197
§2. Regimul termenelor de decădere.....	197
 Tema V. DREPTUL DE PROPRIETATE ȘI POSESIA	198
 Capitolul I. Dreptul de proprietate în general.....	198
§1. Perspectivile abordării.....	198
§2. Accepțiuni	198
§3. Clasificări ale dreptului de proprietate	199
 Capitolul II. Dreptul de proprietate privată	200
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală</i>	200
§1. Definiția legală	200
§2. Definiții doctrinare.....	200
§3. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate	201
3.1. Drept absolut.....	201
3.2. Drept exclusiv	202
3.3. Drept perpetuu	202

Secțiunea a II-a. Conținutul dreptului de proprietate.....	203
§1. Posesia (<i>ius possidendi</i>)	203
§2. Folosința (<i>ius utendi și ius fruendi</i>)	203
§3. Dispoziția (<i>ius abutendi</i>)	203
Secțiunea a III-a. Subiecții dreptului de proprietate privată	204
§1. Persoanele fizice	204
§2. Străinii și apatrizii	204
§3. Persoanele juridice de drept privat	206
§4. Alți subiecți	207
§5. Statul și unitățile administrativ-teritoriale	207
Secțiunea a IV-a. Exercițarea dreptului de proprietate în limitele prevăzute de lege	208
§1. Principiu	208
§2. Limite materiale ale dreptului de proprietate	209
2.1. Spațiul aerian	209
2.2. Subsolul	209
2.3. Terenurile cu ape	209
§3. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată	210
3.1. Limite legale	210
3.1.1. Inalienabilitatea unor bunuri	210
3.1.2. Protecția mediului și buna vecinătate	211
3.2. Limite convenționale ale exercitării dreptului de proprietate. Clauza de inalienabilitate	214
3.3. Limite judiciare. Abuzul de drept	215
3.4. Limitări excepționale ale folosinței unor bunuri	216
3.4.1. Rechiziția	216
3.4.2. Exproprierea pentru cauză de utilitate publică	217
Secțiunea a V-a. Regimul juridic al imobilelor proprietate privată	221
§1. Edificarea și desființarea construcțiilor proprietate privată	221
§2. Circulația juridică a imobilelor proprietate privată	222
Capitolul III. Dreptul de proprietate publică	223
Secțiunea I. Caracterizare generală	223
§1. Reglementare	223
§2. Definiție	223
§3. Criterii de calificare	224
§4. Obiectul proprietății publice	224
§5. Dobândire	225
§6. Subiecți	225
Secțiunea a II-a. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate publică	225
§1. Regim juridic special	225
§2. Drept inalienabil	225
§3. Drept imprescriptibil	226
§4. Drept inesizabil	227
Secțiunea a III-a. Exercițarea dreptului de proprietate publică	227
§1. Particularități	227
§2. Dreptul de administrare	228

2.1. Definiție	228
2.2. Natura juridică.....	228
2.3. Constituire.....	228
2.3. Caractere juridice	228
2.4. Conținut juridic	229
2.5. Subiecți	229
2.6. Stingerea dreptului de administrare	230
§3. Dreptul de concesiune.....	230
3.1. Noțiune	230
3.2. Reglementare	231
3.3. Obiect.....	231
3.4. Încetarea contractului de concesiune	232
§4. Închirierea bunurilor proprietate publică	232
§5. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	232
5.1. Reglementare	232
5.2. Beneficiari.....	233
5.3. Caracterizare	233
Capitolul IV. Acțiunea în revendicare	234
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală.....</i>	<i>234</i>
§1. Definiție.....	234
§2. Caractere juridice.....	234
<i>Secțiunea a II-a. Regimul juridic al acțiunii în revendicare</i>	<i>235</i>
§1. Condiții de exercitare.....	235
§2. Proba dreptului de proprietate	236
<i>Secțiunea a III-a. Acțiunea în revendicare mobilă</i>	<i>237</i>
§1. Revendicarea bunurilor mobile de la posesorul de bună-credință.....	237
1.1. Presumpția de titlu	237
1.2. Posesia de bună-credință a bunurilor mobile	237
1.2.1. Fundamentarea regulii	237
1.2.2. Condițiile de aplicare a regulii de la art. 937 alin. (1) C. civ.	239
§2. Revendicarea bunului mobil pierdut sau furat de la terțul dobânditor de bună-credință	240
§3. Revendicarea bunului mobil de la cel care n-a respectat dispozițiile de la art. 941 și următorii C. civ. (hoț, găsit, terț dobânditor de rea-credință)	241
§4. Revendicarea de la găsitul care s-a conformat dispozițiilor de la art. 941 C. civ.	241
§5. Efectele admiterii acțiunii în revendicare	242
Capitolul V. POSESIA	243
<i>Secțiunea I. Caracterizare generală.....</i>	<i>243</i>
§1. Accepțiuni	243
§2. Fundament.....	243
§3. Definiție.....	243
§4. Elemente.....	244
§5. Dobândirea posesiei.....	245

§6. Exercițarea posesiei	245
§7. Proba posesiei.....	245
§8. De ce este apărută posesia?	245
§9. Detenția precară.....	246
§10. Intervertirea precarității în posesie	246
§11. Încetarea posesiei.....	247
<i>Secțiunea a II-a. Viciile posesiei</i>	<i>248</i>
§1. Noțiune.....	248
1.1. Discontinuitatea	248
1.2. Violența.....	249
1.3. Clandestinitatea.....	249
<i>Secțiunea a III-a. Efectele posesiei.....</i>	<i>250</i>
§1. Enumerare	250
§2. Presumția de proprietate în favoarea posesorului.....	251
§3. Dobândirea proprietății fructelor de către posesorul de bună-credință.....	251
§4. Protecția juridică a posesiei.....	253
4.1. Acțiunile posesorii	253
4.2. Acțiunea în complângere.....	254
4.3. Acțiunea specială în reintegrare (reintegranda).....	255
Tema VI. EFECTELE CONTRACTELOR SINALAGMATICE	256
Capitolul I. Excepția de neexecutare a contractului (<i>exceptio non adimpleti contractus</i>).....	256
§1. Noțiune	256
§2. Natură juridică și funcții	256
§3. Condiții.....	257
§4. Efecte.....	257
Capitolul II. Rezoluțiunea și rezilierea contractului	258
§1. Noțiune	258
§2. Origine.....	258
§3. Natură juridică și fundament.....	258
§4. Clasificarea rezoluțiunii	259
§5. Condițiile rezoluțiunii judiciare	259
§6. Rezoluțiunea convențională	259
§7. Rezoluțiunea unilaterală.....	260
§8. Efectele rezoluțiunii	260
§9. Rezilierea contractului	260
Capitolul III. Riscul contractului sinalagmatic.....	261
§1. Noțiune.....	261
§2. Reglementare.....	261

Tema VII. RĂSPUNDEREA CIVILĂ	262
Capitolul I. Despre răspunderea civilă în general	262
§1. Noțiune	262
§2. Evoluție	262
Capitolul II. Răspunderea civilă delictuală	265
<i>Secțiunea I. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie</i>	265
§1. Reglementare	265
§2. Fundamentul răspunderii delictuale	265
<i>Secțiunea a II-a. Condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie</i>	268
§1. Enumerare	268
§2. Prejudiciul	268
2.1. Noțiune	268
2.2. Distincția pagubă-prejudiciu	268
2.3. Clasificarea prejudiciilor	270
2.3.1. Prejudicii patrimoniale, morale și corporale	270
2.3.2. Prejudicii previzibile și prejudicii imprevizibile	272
2.3.3. Prejudicii prezente, viitoare și virtuale (potențiale)	273
2.3.4. Prejudicii cauzate prin încălcarea drepturilor subiective și prejudicii cauzate prin vătămarea unui interes	275
2.4. Condițiile reparării prejudiciului	278
2.5. Principiile reparării prejudiciului	280
2.5.1. Principiul reparării integrale a prejudiciului	280
2.5.2. Principiul reparării în natură a prejudiciului	281
2.5.3. Principiul răspunderii solidare	281
2.6. Repararea prin echivalent a prejudiciului	282
§3. Fapta ilicită	285
3.1. Noțiune	285
3.2. Caracterul ilicit al faptei	285
3.3. Cauze care înlătură caracterul ilicit al faptei	286
3.3.1. Legitima apărare	286
3.3.2. Starea de necesitate	287
3.3.3. Divulgarea licită a secretului comercial	287
3.3.4. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege	287
3.3.5. Clauza de neresponsabilitate (consimțământul victimei)	288
§4. Raportul de cauzalitate	289
4.1. Noțiune	289
4.2. Sistemele propuse pentru stabilirea raportului de cauzalitate	289
4.3. Cauzele care exclud raportul de cauzalitate	290
4.3.1. Forța majoră	290
4.3.2. Cazul fortuit	291
4.3.3. Fapta victimei sau fapta unui terț	292
§5. Vinovăția	292
5.1. Definiție	292

5.2. Formele vinovăției	293
5.3. Gradele culpei	293
5.4. Criterii de apreciere a vinovăției.....	294
§1. Sediul materiei	295
§2. Persoane responsabile	296
§3. Finalitate	296
§4. Reglementare	297
§5. Fundament	298
<i>Secțiunea a IV-a. Răspunderea comitenților pentru prejudiciile cauzate de prepușii lor.....</i>	<i>299</i>
§1. Sediul materiei	299
§2. Finalitate	299
§3. Fundamentul răspunderii comitentului	300
§4. Condițiile răspunderii comitentului	301
§5. Efectele răspunderii comitentului	304
<i>Secțiunea a V-a. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale sau de lucruri</i>	<i>305</i>
<i>Subsecțiunea 1. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale</i>	<i>305</i>
§1. Sediul materiei	305
§2. Fundament	305
§3. Condiții	305
§4. Cauze de exonerare	306
§5. Efecte.....	306
<i>Subsecțiunea 2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri</i>	<i>306</i>
§1. Sediul materiei	306
§2. Fundament	306
§3. Noțiunea de „lucru”	307
§4. Noțiunea de „pază a lucrului”	307
§5. Persoanele îndreptățite să invoce prevederile art. 1376 C. civ.	308
§6. Condițiile răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri	309
§7. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri	309
§8. Cauzele exoneratoare de răspundere	309
<i>Subsecțiunea 3. Răspunderea pentru ruina edificiului</i>	<i>310</i>
§1. Sediul materiei	310
§2. Fundament	310
§3. Persoanele răspunzătoare	310
§4. Condiții	311
§5. Cauze de exonerare	311
§6. Efecte.....	311
<i>Secțiunea a VI-a. Răspunderea pentru aruncarea din imobil a unui lucru.....</i>	<i>311</i>
Capitolul III. Răspunderea civilă contractuală	312
§1. Sediul materiei	312
§2. Definiție.....	312
§3. Raportul dintre răspunderea delictuală și cea contractuală	312
§4. Condițiile răspunderii contractuale	313

4.1. Prejudiciul	314
4.2. Raportul de cauzalitate	314
4.3. Încălcarea obligațiilor contractuale	315
4.4. Vinovăția debitorului	315
§5. Daunele-interese	316
5.1. Noțiune	316
5.2. Clasificare	317
5.3. Condiția punerii în întârziere	317
5.4. Efectele punerii în întârziere	318
5.5. Clauze de modificare a răspunderii contractuale	318
§6. Evaluarea despăgubirilor	319
6.1. Evaluarea judiciară a daunelor-interese	319
6.2. Evaluarea convențională. Clauza penală	319
6.3. Evaluarea legală a daunelor interese	321
Tema VIII. CONTRACTE SPECIALE	322
Capitolul I. Contractul de vânzare	322
<i>Secțiunea I. Reglementarea legală, noțiunea și caracterele juridice</i>	<i>322</i>
§1. Reglementarea legală	322
§2. Noțiunea	322
§3. Caractere juridice	323
3.1. Caracterul sinalagmatic	323
3.2. Vânzarea este un contract cu titlu oneros	323
3.3. Vânzarea este un contract comutativ	323
3.4. În principiu, vânzarea este un contract consensual	323
3.5. De regulă, vânzarea este un contract translativ de proprietate	324
3.6. Aplicarea unor reguli de la vânzare	325
3.7. Publicitatea dobândirii drepturilor reale imobiliare	325
<i>Secțiunea a II-a. Condițiile de validitate</i>	<i>326</i>
§1. Consimțământul	326
1.1. Pactul de opțiune	326
1.2. Promisiunea unilaterală de vânzare (și de cumpărare)	328
1.3. Promisiunea bilaterală de vânzare (și de cumpărare)	329
1.4. Pactul de preferință	330
1.5. Dreptul de preempțiune (protimisis)	330
§2. Capacitatea de a contracta	333
2.1. Regula	333
2.2. Incapacitățile	334
2.2.1. Incapacități de a cumpăra	334
2.2.2. Incapacități de a vinde	335
2.2.3. Acțiunea în anulare. Lipsa capacității procesuale active a persoanelor care nu pot cumpăra sau vinde	335
§3. Obiectul contractului de vânzare	336
3.1. Bunul vândut. Condiții	336
3.2. Prețul. Condiții	340
§4. Cauza	342

<i>Secțiunea a III-a. Efectele contractului de vânzare</i>	342
§1. Interpretarea clauzelor contractuale	342
§2. Obligațiile vânzătorului	343
2.1. Transmiterea proprietății sau a dreptului vândut.....	343
2.2. Predarea bunului.	344
2.3. Garanția contra evicțiunii	347
2.4. Garanția contra viciilor bunului vândut	351
2.5. Garanția pentru lipsa calităților convenite	355
2.6. Garanția pentru buna funcționare	355
§3. Obligațiile cumpărătorului	356
3.1. Obligația de plată a prețului.....	356
3.2. Obligația de preluare a bunului cumpărat	358
3.3. Obligația de suportare a cheltuielilor vânzării	359
<i>Secțiunea a IV-a. Varietăți de vânzare</i>	359
§1. Vânzarea bunurilor de gen	359
§2. Vânzarea în bloc	359
§3. Vânzarea după mostră sau model (ad specimen).....	360
§4. Vânzarea pe încercate	360
§5. Vânzarea pe gustate	361
§6. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare.....	361
§7. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății (<i>pact reservati dominii</i>)....	362
§8. Vânzarea bunului altuia	363
§9. Vânzarea cu arvună.....	364
§10. Vânzarea moștenirii	364
§11. Vânzarea de drepturi litigioase.....	366
Capitolul II. Contractul de donație	368
<i>Secțiunea I. Reglementarea legală, noțiunea și caracterele juridice</i>	368
§1. Reglementarea legală.....	368
§2. Noțiune	368
§3. Caractere juridice.....	368
3.1. Donația este un contract unilateral.....	368
3.2. Donația este un contract solemn	369
3.3. Donația este un contract cu titlu gratuit	369
3.4. Donația este un contract irevocabil.....	369
3.5. Donația este un contract translativ de proprietate.	369
§4. Condițiile de validitate a contractului de donație.....	370
4.1. Obiectul.....	370
4.2. Capacitatea.....	370
4.3. Consimțământul	375
4.4. Cauza.	375
4.5. Condiții de formă	375
4.5.1. Promisiunea de donație	375
4.5.2. Încheierea contractului de donație între prezenți	376
4.5.3. Încheierea contractului de donație între absenți	377

<i>Secțiunea a II-a. Irevocabilitatea donațiilor</i>	378
§1. Principiul irevocabilității. Reglementare	378
§2. Clauze incompatibile cu principiul irevocabilității	378
§3. Clauze permise	379
§4. Revocarea donațiilor. Cauze legale	380
4.1. Revocarea pentru ingratitudine	380
4.2. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii	382
<i>Secțiunea a III-a. Tipuri de donații</i>	383
§1. Donațiile simulate	383
§2. Donațiile indirecte	385
§3. Darul manual	386
§4. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți	387
<i>Secțiunea a IV-a. Efectele contractului de donație</i>	388
§1. Efecte între părți	388
1.1. Reguli generale. Efectul translativ al contractului	388
1.2. Obligațiile donatorului	388
1.3. Obligațiile donatarului	389
§2. Efecte față de terți	389
Capitolul III. Contractul de locațiune	390
<i>Secțiunea I. Noțiunea, caracterele juridice și condițiile de validitate ale contractului de locațiune</i>	390
§1. Noțiunea contractului de locațiune	390
§2. Varietățile contractului de locațiune	390
§3. Caracterele juridice ale contractului de locațiune	391
§4. Condițiile de validitate ale contractului de locațiune	392
4.1. Capacitatea părților	392
4.2. Consimțământul	393
4.3. Obiectul contractului de locațiune	393
4.4. Cauza	394
<i>Secțiunea a II-a. Efectele contractului de locațiune</i>	394
§1. Obligațiile locatorului	394
1.1. Obligația de predare	394
1.2. Obligația de a menține bunul în stare corespunzătoare de folosință pe toată durata contractului	394
1.3. Obligația de garanție	395
§2. Obligațiile locatarului	397
2.1. Obligația de a lua în primire bunul dat în locațiune	397
2.2. Obligația de plată a chiriei	397
2.3. Obligația de a folosi bunul cu prudență și diligență	398
2.4. Obligația de restituire a bunului în starea în care a fost predat	399
<i>Secțiunea a III-a. Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune</i>	399
§1. Sublocațiunea	399
§2. Cesiunea contractului de locațiune	400
<i>Secțiunea a IV-a. Încetarea locațiunii</i>	401
§1. Denunțarea unilaterală a contractului	401

§2. Expirarea termenului locațiunii	402
§3. Rezilierea pentru neexecutarea obligațiilor	403
§4. Imposibilitatea folosirii bunului	403
§5. Desființarea titlului locatorului	403
§6. Înstrăinarea bunului dat în locațiune	404
§7. Moartea locatarului	404
Capitolul IV. Contractul de mandat	405
<i>Secțiunea I. Noțiune și caractere juridice. Felurile mandatului</i>	405
§1. Noțiune	405
§2. Caractere juridice	405
§3. Felurile mandatului	406
<i>Secțiunea a II-a. Mandatul cu reprezentare</i>	406
§1. Noțiunea și condițiile de validitate	406
1.1. Noțiune	406
1.2. Delimitarea de alte contracte înrudite	406
1.3. Forma mandatului	407
1.4. Dovada mandatului	408
1.5. Capacitatea părților	408
1.6. Consimțământul	409
1.7. Obiectul și durata contractului de mandat	410
1.8. Întinderea mandatului	410
<i>Secțiunea a III-a. Efectele contractului de mandat</i>	411
§1. Efectele contractului de mandat între părți	411
1.1. Obligațiile mandatarului	411
1.1.1. Obligația de a îndeplini mandatul	411
1.1.2. Obligația de a da socoteală despre îndeplinirea mandatului.	412
1.1.3. Obligația de a răspunde pentru faptele persoanei substituite în executarea mandatului	413
1.1.4. Obligația de conservare a bunurilor mandantului	414
1.2. Obligațiile mandantului	414
1.2.1. Obligația de a-l dezdăuna pe mandatar	414
1.2.2. Obligația de a plăti remunerația stabilită mandatarului	415
§2. Efecte față de terți	415
2.1. Raporturile dintre mandant și terți	415
2.2. Raporturile dintre mandatar și terți	416
<i>Secțiunea a IV-a. Încetarea contractului de mandat</i>	416
§1. Revocarea mandatului	416
§2. Renunțarea mandatarului	417
§3. Moartea, incapacitatea sau falimentul mandatarului ori mandantului	418
§4. Efectele încetării mandatului	418
<i>Secțiunea a V-a. Mandatul fără reprezentare</i>	418

Tema IX. SUCCESIUNI	421
Capitolul I. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	421
§1. Considerații generale privind condițiile generale ale dreptului de a moșteni	421
§2. Capacitatea de a moșteni	421
2.1. Considerații generale privind capacitatea de a moșteni	421
2.2. Persoanele care au capacitatea de a moșteni	422
2.3. Persoanele care nu au capacitatea de a moșteni	425
2.4. Inventarul noutăților	426
§3. Nedemnitățile succesorală	427
3.1. Noțiunea și reglementarea legală a nedemnității succesorală	427
3.2. Natura juridică a nedemnității succesorală	427
3.3. Cazurile de nedemnitate succesorală	428
3.4. Regimul juridic al nedemnității	433
3.4.1. Regimul juridic al nedemnității de drept	433
3.4.2. Regimul juridic al nedemnității judiciare	433
3.5. Efectele nedemnității succesorală	434
3.5.1. Efectele nedemnității succesorală față de nedemn	434
3.5.2. Efectele nedemnității succesorală față de terți	435
3.5.3. Înlăturarea nedemnității	436
3.6. Inventarul noutăților	436
§4. Vocația la moștenire	437
4.1. Considerații generale privind vocația la moștenire	437
4.2. Vocația succesorală legală	437
4.3. Vocația succesorală conferită prin testament	439
4.4. Vocația la moștenire și capacitatea de folosință	440
4.5. Inventarul noutăților	440
Capitolul II. Devoluțiunea succesorală legală	441
<i>Secțiunea I. Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii</i>	441
§1. Considerații generale privind devoluțiunea legală a moștenirii	441
§2. Principiul chemării rudelor la moștenire în ordinea claselor de moștenitori	441
§3. Principiul proximității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori	443
§4. Principiul porțiunilor succesorală egale cuvenite rudelor din aceeași clasă și de același grad	443
§5. Reprezentarea succesorală	444
5.1. Noțiunea și reglementarea legală a reprezentării succesorală	444
5.2. Domeniul de aplicare a reprezentării succesorală	445
5.3. Condițiile reprezentării succesorală	445
5.4. Modul cum operează reprezentarea succesorală	448
5.5. Efectele reprezentării succesorală	450
5.6. Reprezentarea succesorală și retransmiterea dreptului de opțiune succesorală	451
§6. Inventarul noutăților	452
<i>Secțiunea a II-a. Drepturile succesorală ale soțului supraviețuitor al defunctului</i>	453
§1. Considerații generale privind drepturile succesorală ale soțului supraviețuitor	453

1.1. Reglementarea legală a drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	453
1.2. Condițiile cerute de lege soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	454
1.3. Relația dintre dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales	456
1.4. Enumerarea drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	457
§2. Un drept de moștenire, în concurs cu oricare dintre rudele aparținând celor patru clase de moștenitori sau, în lipsa acestora, un drept de moștenire exclusiv	457
§3. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	460
§4. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor	462
§5. Procedura de calcul a drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	464
§6. Inventarul noutăților	465
<i>Secțiunea a III-a. Drepturile succesoriale ale rudelor defunctului</i>	466
§1. Clasa I de moștenitori legali	466
1.1. Noțiune	466
1.2. Împărțirea moștenirii	469
1.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al descendenților	470
§2. Clasa a II-a de moștenitori legali	470
2.1. Ascendenții privilegiați	471
2.1.1. Noțiune	471
2.1.2. Împărțirea moștenirii	472
2.1.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților privilegiați	474
2.2. Colateralii privilegiați	475
2.2.1. Noțiune	475
2.2.2. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați și între aceștia și ascendenții privilegiați	476
2.2.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați	479
§3. Clasa a III-a de moștenitori legali	479
3.1. Noțiune	479
3.2. Împărțirea moștenirii	480
3.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari	480
§4. Clasa a IV-a de moștenitori legali	480
4.1. Noțiune	480
4.2. Împărțirea moștenirii	481
§5. Inventarul noutăților	481
Capitolul III. Formele testamentului	482
§1. Considerații generale privind formele testamentului	482
§2. Testamentele ordinare	482
2.1. Testamentul olograf	482
2.1.1. Noțiunea testamentului olograf și reglementarea legală a acestuia	482
2.1.2. Avantajele și inconveniențele testamentului olograf	483
2.1.3. Condițiile speciale de formă ale testamentului olograf	484
2.1.4. Deschiderea testamentului olograf	487
2.1.5. Forța probantă a testamentului olograf	487

2.2. Testamentul autentic	488
2.2.1. Noțiunea testamentului autentic și reglementarea legală a acestuia	488
2.2.2. Avantajele și inconveniente testamentului autentic	489
2.2.3. Autentificarea testamentului	490
2.2.4. Înregistrarea testamentului autentic.....	491
2.2.5. Forța probantă a testamentului autentic.....	492
§3. Testamentele privilegiate	492
3.1. Noțiunea testamentelor privilegiate și reglementarea legală a acestora.....	492
3.2. Testamentul făcut în timp de epidemii, catastrofe, războaie sau alte asemenea împrejurări excepționale	493
3.3. Testamentul făcut la bordul unei nave sau aeronave.....	493
3.4. Testamentul militarilor	493
3.5. Testamentul făcut de o persoană internată într-o instituție sanitară.....	494
3.6. Reguli comune aplicabile testamentelor privilegiate	494
§4. Testamentul sumelor și valorilor depozitate.....	495
§5. Conversiunea formei testamentare	495
§6. Inventarul noutăților	497
Capitolul IV. Dreptul de opțiune succesorală	499
<i>Secțiunea I. Considerații generale privind dreptul de opțiune succesorală.....</i>	<i>499</i>
§1. Noțiunea de opțiune succesorală și reglementarea legală a acesteia	499
§2. Subiectele dreptului de opțiune succesorală	502
§3. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală.....	503
§4. Condițiile de validitate ale actului de opțiune succesorală.....	506
4.1. Capacitatea cerută pentru exercitarea dreptului de opțiune succesorală	506
4.2. Consimțământul neviciat.....	507
4.3. Obiectul actului de opțiune succesorală.....	507
4.4. Cauza actului de opțiune succesorală	507
4.5. Forma actului de opțiune succesorală.....	507
4.6. Sancțiunea nerespectării condițiilor de validitate a actului de opțiune succesorală.....	508
§5. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală.....	508
5.1. Termenul de opțiune succesorală.....	508
5.2. Natura juridică a termenului de opțiune succesorală.....	509
5.3. Domeniul de aplicare a termenului de opțiune succesorală.....	509
5.4. Începutul termenului de opțiune succesorală	509
5.5. Suspendarea și repunerea în termenul de opțiune succesorală	511
5.6. Reducerea termenului de opțiune succesorală	513
5.7. Prorogarea termenului de opțiune succesorală.....	513
5.8. Efectele împlinirii termenului de opțiune succesorală.....	514
§6. Inventarul noutăților	515
<i>Secțiunea a II-a Acceptarea moștenirii</i>	<i>516</i>
§1. Noțiunea și reglementarea legală a acceptării moștenirii.....	516
§2. Felurile acceptării	516
2.1. Acceptarea voluntară.....	516
2.1.1. Acceptarea voluntară expresă	516

2.1.2. Acceptarea voluntară tacită	518
2.2. Acceptarea forțată	521
2.2.1. Noțiunea acceptării forțate și reglementarea legală a acesteia	521
2.2.2. Condițiile acceptării forțate	522
2.3. Efectele acceptării moștenirii	525
2.3.1. Efectele generale ale acceptării moștenirii	525
2.3.2. Efectele speciale ale acceptării moștenirii	527
2.4. Întocmirea inventarului și luarea măsurilor speciale de conservare a bunurilor succesoriale	527
2.4.1. Întocmirea inventarului bunurilor succesoriale	527
2.4.2. Măsurile speciale de conservare a bunurilor succesoriale	529
§3. Inventarul noutăților	530
<i>Secțiunea a III-a. Renunțarea la moștenire</i>	530
§1. Noțiunea renunțării la moștenire și reglementarea legală a acesteia	530
§2. Condițiile de validitate a renunțării la moștenire	531
2.1. Condiții speciale de fond	531
2.2. Condiții de formă	533
2.3. Nulitatea declarației de renunțare la moștenire	533
§3. Efectele renunțării la moștenire	534
§4. Revocarea renunțării la moștenire	535
4.1. Noțiunea, reglementarea legală și condițiile revocării renunțării la moștenire	535
4.2. Efectele revocării renunțării la moștenire	536
§5. Inventarul noutăților	537
Capitolul V. Petiția de ereditate și certificatul de moștenitor	538
§1. Noțiunea și reglementarea legală a petiției de ereditate	538
§2. Persoanele care pot obține recunoașterea calității de moștenitor	538
§3. Delimitarea petiției de ereditate de alte acțiuni civile asemănătoare	539
§4. Caracterele juridice ale petiției de ereditate	540
§5. Dovada calității de moștenitor în cadrul petiției de ereditate	541
5.1. Considerații generale privind dovada calității de moștenitor	541
5.2. Dovada calității de moștenitor prin certificatul de moștenitor	541
5.2.1. Considerații generale privind certificatul de moștenitor	541
5.2.2. Funcțiile certificatului de moștenitor	542
5.2.3. Puterea doveditoare a certificatului de moștenitor	543
5.3. Dovada calității de moștenitor prin alte mijloace de probă	545
§6. Efectele petiției de ereditate	545
§7. Inventarul noutăților	548
Bibliografie	549